

OSNOVNA ŠOLA KARLA DESTOVNIKA - KAJUHA ŠOŠTANJ

Koroška cesta 7, 3325 Šoštanj

MLADI RAZISKOVALCI ZA RAZVOJ SAŠA REGIJE

RAZISKOVALNA NALOGA

Kako se oblačimo?

Tematsko področje: SOCIOLOGIJA

Avtorice:

Čremožnik Zala, 7. c

Imperl Nika, 7. c

Štakne Tiara, 7. c

Mentorica:

Špela Plavše, mag. prof. kem. in mag. prof. bio.

Velenje, 2023

Raziskovalna naloga je bila opravljena na Osnovni šoli Karla Destovnika - Kajuha Šoštanj.

Mentorica: Špela Plavše, mag. prof. kem. in mag. prof. bio.

Datum predstavitve: marec 2023

KLJUČNA DOKUMENTACIJSKA INFORMACIJA

- ŠD Osnovna šola Karla Destovnika - Kajuha Šoštanj
- KG oblačenje/najstniki/uniforma/obleka/moda
- AV ČREMOŽNIK, Zala/ IMPERL, Nika/ ŠTAKNE, Tiara
- SA PLAVŠE, Špela
- KZ 3320 Velenje, SLO
- LI 2023
- ZA Osnovna šola Karla Destovnika - Kajuha
- IN **Kako se oblačimo?**
- TD Raziskovalna naloga
- OP XVII, str. 41, slik 14, graf. 20, tab. 17, pril. 1, vir. 12
- IJ SL
- JI sl/en

AI V raziskovalni nalogi smo želele raziskati kako se oblačijo najstniki. Zanimalo nas je, kakšno je njihovo mnenje glede oblačil, kakšna izbirajo, kdo jim pri tem pomaga, menijo, da se oblačijo modno, ali vpliva obleka na priljubljenost in navsezadnje, želele smo pridobiti odgovor na star pregovor, ali obleka naredi človeka? Pripravile smo anketni vprašalnik, ki so ga rešili učenci višje stopnje na OŠ Karla Destovnika – Kajuha Šoštanj. Predvidevale smo, da najstniki nosijo modna oblačila, da menijo, da je trenirka primerno oblačilo za osnovno šolo, večino oblačil kupijo na spletu. Da šolskih uniform ne bi nosili, da obleka vpliva na priljubljenost v družbi in da menijo, da obleka ne naredi človeka. Po koncu raziskave smo eno hipotezo delno potrdile – mnenja najstnikov so pri tem da nosijo modna oblačila zelo deljena, dve hipotezi smo potrdile – obleka vpliva na priljubljenost v družbi in trenirka je primerno oblačilo za obisk šole. Tri hipoteze pa smo ovrgle - najstniki menijo, da obleka naredi človeka, večino oblačil kupijo fizično v trgovini, šolsko uniformo pa bi včasih le nosili.

.

KEY WORDS DOCUMENTATION

- ND Osnovna šola Karla Destovnika - Kajuha Šoštanj
- CX clothing/teenagers/uniform/dress/fashion
- AU ČREMOŽNIK, Zala/ IMPERL, Nika/ ŠTAKNE, Tiara
- AA PLAVŠE, Špela
- PP 3320 Velenje, SLO
- PB Osnovna šola Karla Destovnika - Kajuha Šoštanj
- PY 2023
- TI How we drees?
- DT RESEARCH WORK
- NO XVII, pages 41 ., pictures 14, graf. 20, tables. 17, attachments. 1, resources. 12
- LA SL
- AL sl/en

AB In the research project, we wanted to investigate how teenagers dress. We were interested in what their opinion is about clothes, what clothes they choose, who helps them with it, do they think they dress fashionably, does clothes affect popularity and ultimately, we wanted to get an answer to the old proverb, do clothes make the person? We prepared a survey questionnaire, which was completed by students of the upper level at the Karel Destovnik-Kajuh Šoštanj Primary School. We assumed that teenagers wear fashionable clothes, that they consider a tracksuit to be an appropriate outfit for primary school, and that they buy most of their clothes online. That they would not wear school uniforms, that clothing affects popularity in society and that they believe that clothing does not make a person. After the end of the research, we partially confirmed one hypothesis - the opinions of teenagers are very divided when it comes to wearing fashionable clothes, we confirmed two hypotheses - clothing affects popularity in society and a tracksuit is suitable clothing for attending school. We refuted three hypotheses - teenagers believe that clothes make a person, they buy most of their clothes physically in a store, and they would only wear school uniforms sometimes.

KAZALO VSEBINE

1	UVOD.....	1
2	PREGLED OBJAV	3
2.1	Kaj je moda	3
2.2	Moda skozi čas.....	4
2.3	Modne smernice.....	4
2.4	Moda in mladi	5
2.5	Status v družbi glede na obleko	5
2.5.1	Vtisi drugih o nas.....	6
2.6	Nakupovanje oblačil	7
2.7	Kaj je uniforma	7
2.7.1	Uniforme doma in po svetu	8
2.7.2	Šolske uniforme.....	9
2.7.3	Uniforme na naši šoli.....	10
3	METODE DELA	11
3.1	Vzorec	11
3.2	Zbiranje podatkov ankete.....	11
3.3	Raziskovalni inštrument	12
4	REZULTATI IN DISKUSIJA.....	14
5	ZAKLJUČEK	31
6	POVZETEK	33
7	SUMMARY	34
8	ZAHVALA.....	35
9	VIRI.....	36
10	PRILOGE	37

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Spol	12
Graf 2: Razred	13
Graf 3: Nošenje modnih oblačil.....	14
Graf 4: Obleka doma in v šoli	16
Graf 5: Trenirka v šoli	17
Graf 6: Nošenje trenirke v šoli	18
Graf 7: Kako se oblačimo	19
Graf 8: Slog oblačil	20
Graf 9: Kako izbiram oblačila	21
Graf 10: Izbira oblačil.....	21
Graf 11: Kaj imaš oblečeno	21
Graf 12: Kje nakupuješ.....	22
Graf 13: Dejavniki nakupa	23
Graf 14: Šolska uniforma	24
Graf 15: Opazke.....	26
Graf 16: Primernost obleke.....	27
Graf 17: Nošenje oblačil.....	28
Graf 18: Vpliv obleke na priljubljenost.....	28
Graf 19: Ali obleka naredi človeka.....	29
Graf 20: Vpliv obleke na odločitve	30

KAZALO TABEL

Tabela 1: Modno oblačenje	14
Tabela 2: Obleka doma.....	16
Tabela 3: Trenirka v šoli.....	17
Tabela 4: Nošenje trenirke v šoli.....	17
Tabela 5: Kdaj se oblečemo drugače?	19
Tabela 6: Slog oblačil	20
Tabela 7: Kako izbiram oblačila.....	20
Tabela 8: Kaj imaš oblečeno	21
Tabela 9: Kje kupuješ oblačila	22
Tabela 10: Dejavniki nakupa.....	22
Tabela 11: Nošenje uniforme	23
Tabela 12: Opazke	26
Tabela 13: Primernost obleke	26
Tabela 14: Kako dolgo nosiš oblačila.....	27
Tabela 15: Vpliv obleke na priljubljenost	28
Tabela 16: Obleka naredi človeka	29
Tabela 17: Vpliv obleke na odločitve drugih	29

KAZALO SLIK

Slika 1: Moda in najstniki (Daily, 2023)	6
Slika 2: Šolska uniforma (Aliexpress, 2023).....	10
Slika 3: Primer obleke (Petkovnikl)	15
Slika 4: Primer obleke (Imperl)	15
Slika 5: Primer obleke (Smonkar)	15
Slika 6: Primer obleke (Čremožnik).....	15
Slika 7: primer obleke (Štakne).....	15
Slika 8: Primer obleke (Pirečnik)	15
Slika 9: Uniforma (Štakne).....	24
Slika 10: Uniforma (Švener).....	24
Slika 11:Uniforma (Vrčkovnik).....	25
Slika 12: Uniforma (Krumpačnik).....	25
Slika 13: Uniforma (Zaveršnik)	25
Slika 14: Uniforma (Suhovršnik).....	25

1 UVOD

V današnjem svetu smo z novicami, nasveti, predlogi bombardirani z vseh strani. Predvsem najstniki smo tisti, ki hitro kaj, kar nam je všeč, povzamemo od drugih. Ena izmed teh stvari je tudi stil oblačenja. Dandanes nam je vsem zelo pomembno, kako smo oblečeni, smo kaj drugačni od drugih, je tako prav? Nekateri si želijo biti drugačni, spet drugi se želijo zlit z okolico.

V tej raziskovalni nalogi nas je zanimalo, kaj moda sploh je. Kako smo oblečeni učenci na naši šoli? Je to modno? Kot zasledimo v medijih, socialna omrežja vsakodnevno vplivajo na obnašanje najstnikov. Predvsem na to, kdaj so v družbi popularni in kdaj ne. Enako je pri obleki. Se mi bodo drugi smejali, če ne bom nosil lepih in modnih oblačil? Je drugim moj stil oblačenja sploh všeč? Veliko se jih čuti manjvrednih, če ne nosijo oblačil, ki so lepa, modna, draga in kvalitetna. Na žalost prihaja v vsakdanjem življenju do vedno več opazk glede oblačenja drugih, še posebej pri najstnikih. Kar pomislimo malo. Zagotovo smo že kdaj komu rekli, da mu ta majica sploh ne pristoji, da izgleda grdo v kavbojkah, ali pa se celo nismo želeli družiti z njim. Svetovali smo mu celo, da naj izbere druga oblačila. Vsak se oblači drugače. Vsak ima svoj stil. Vsak izbira svoje barvne odtenke, dolžino oblačil, pokrivnost telesa ... Pa je prav, da se vedno oblečemo tako, kot želimo? Moramo kdaj upoštevati kakšne norme, standarde. Jih najstniki upoštevamo?

V tej raziskovalni nalogi smo se odločile, da se bomo poglobile v razmišljanje mladih na naši šoli. Poizvedele bomo, kako se oblačijo, kakšna obleka je za njih primerna, kaj si mislijo o oblačenju drugih, se jim zdi pomembno, kako se oblačijo, kje in kako kupujejo svoja oblačila in kaj pravzaprav za njih moda sploh je.

Naše zadnje vprašanje oziroma razmišljanje v tej nalogi pa je bilo, ali obleka naredi človeka. Velikokrat slišimo, da ljudje povezujejo uniforme s poklici, obleko z življenjskim standardom ljudi, stil oblačenja pa z osebnostjo človeka. Želele smo preveriti, kaj menijo naši sošolci. Je obleka pomembna?

Zastavile smo si 6 hipotez, na katere smo poskušale pridobiti odgovore tekom raziskave.

HIPOTEZE

H1: Najstniki menijo, da nosijo modna oblačila.

H2: Najstniki menijo, da je trenirka primerno oblačilo za osnovno šolo.

H3: Najstniki večino oblačil kupijo preko spleta.

H4: Šolskih uniform najstniki ne bi nosili.

H5: Najstniki menijo, da obleka ne naredi človeka.

H6: Obleka vpliva na priljubljenost osebe v družbi.

Po zastavitvi hipotez smo se lotile naše raziskave.

2 PREGLED OBJAV

V nadaljevanju je predstavljena teorija vezana na modo, oblačenje, spremembe oblačenja skozi čas, modne smernice, mladi v modi in sociološki vpliv mode na mlade.

2.1 Kaj je moda

Moda pomeni način življenja v določenem času in prostoru. Obvladuje področje navad, oblikovanje prostora, poslušanje določene glasbe, obiske določenih prireditelj ... Moda je nenehno spreminjanje oblike oblačil v duhu in okusu časa, ki mu pripada. Izraz so prvi uporabili Francozi v 17. stoletju (kavalir à la mode). V ožjem pomenu pa pomeni moda zadnje modne smernice in najnovejši način oblačenja. Moda kot kulturni fenomen sodobnega časa je postala sestavni del življenjskega sloga ljudi. Na njo vplivajo številni dejavniki, in sicer od družbenih pojavov, popularne kulture, medijev, svetovne politike, do razvoja v znanosti, tehnologiji in umetnosti. Moda označuje slog in okus časa pri najrazličnejših predmetih vsakdanje uporabe in ne le oblačil. Moda ne pomeni samo mode v oblačenju, ampak tudi drugih stvari. Vendar pa se bomo v tej raziskovalni nalogi osredotočile predvsem na modo v načinu oblačenja (Wikipedia, 2022).

Moda je poplava novih idej, barv, materialov, krojev in vzorcev, ki na novo poskuša zamenjati staro in preizkušeno. Neka stvar lahko postane modna kar naenkrat, prav tako hitro pa lahko tudi zastari. Včasih se lahko zgodi, da nekaj, kar je že bilo modno včasih in je že zastarelo, spet postane modno. Pomembna je tudi umetnost oblačenja, ki poskrbi, da poudarimo tisto, kar nam je všeč, in skrijemo, česar se sramujemo. Slog oblačenja pa je tisti, ki poudari osebnost posameznika (Ditz, 1998).

Oblčila so predmet, s katerim dopolnjujemo in spreminjamo svoj zunanji videz. Seveda se lahko o tem, kako bomo oblečeni, odločimo sami. Na to vpliva več dejavnikov. Kot smo že omenile, na stil oblačenja lahko vpliva religija, starost, glasba ... kot pa tudi vremenski pojavi (ko je mrzlo, se oblečemo bolj, da se zaščitimo) ali pa pripadnost določeni organizaciji (uniforme vojakov, reševalcev, zdravnikov ...) (Clothing, 2019).

2.2 Moda skozi čas

Z oblekami že od nekdaj izražamo sebe in jih prilagajamo času, v katerem živimo. So statusni simbol, govorijo o tem, kdo in kaj smo, kaj delamo in kako živimo. Razvoj oblačil sega že daleč v prazgodovino, ko so bila namenjena zaščiti, pa do sedaj, ko se z njimi ponašamo in izražamo in so namenjena dekoraciji. Skozi različna zgodovinska obdobja lahko spremljamo, kako so oblačila in obutev spreminjala funkcionalen, estetski in simbolični pomen (Bellis, 2019).

PRAZGODOVINA: obleke so narejene iz živalskih kož, listja in trave.

STARI VEK: začnejo izdelovati obleke iz svile. Rimljani so imeli bogate obleke. Izdelovali so vojaške obleke iz različnih kovin, ki so jih takrat odkrili.

SREDNJI VEK: izdelovali so podobne obleke kot v starem veku, le da so na oblekah nosili drage kamne. Z razvijanjem mest se pojavijo tudi prve trgovine z oblačili. Preprosta ljudstva so imela slabša oblačila iz cenejših materialov.

NOVI VEK: obleke so bile nakičene, imele so veliko okraskov iz dragih materialov. Gospe in gospodične so bile vedno v središču pozornosti. Tekmovale so, katera bo imela lepšo obleko.

MODERNA DOBA: obleke so se spremenile, narejene so iz preprostih in elegantnih linij. Razvoj izdelave oblek je postal zelo hiter. Začeli so izdelovati orodje, s katerim so si pomagali izdelovati obleke (Anej Sam, 2006).

Vedno pogosteje se zgodi, da se današnji modni oblikovalci vrnejo nazaj. Moda se hitro spreminja.

2.3 Modne smernice

Modne smernice se pojavljajo, ker se v modi ves čas išče novo. Modne smernice so v današnjem modnem svetu zelo pomemben vir informacij za proizvajalce in trgovce modnih izdelkov. Vsak trgovec želi prodati in proizvajalec proizvesti izdelke, ki so modni in jih ljudje z veseljem kupujejo. Modne smernice so odraz življenja, razmišljanja in občutja ljudi v prihajajoči sezoni. Ponujajo nam informacije o materialih, barvah, linijah, stilih ... Po modnih smernicah se nato

Ljudje odločajo, kaj bodo nosili v naslednji sezoni. Po njih modni proizvajalci izdelujejo izdelke, ki so trenutno modni in jih imajo ljudje radi (Pahič, Primožič, 2010).

Iz velikih središč, kot so Pariz, London, New York, Rim in Milano, prihajajo glavne modne smernice. K modi pa so prispevala tudi druga središča, na primer Hollywood. Na modne smernice vplivajo družba in umetnost, industrija, trgovina in znanost (O'Hara, 1994).

Za oblikovanje modnih smernic so potrebne časovna opredelitev, določljivost barve, linije in stili oblačenja ter predstavitev na mednarodnih modnih sejmih. Oblikovanje modnih smernic se prične z zbiranjem informacij širom po svetu iz vseh področij našega življenja. Veliko ljudi se sprašuje, ali slediti modnim smernicam. Upoštevanje ali zavračanje ponujenih modnih smernic je seveda odvisno od politike posameznega podjetja. Nekatera podjetja si ustvarijo svojo lastno modno barvno paleto vsake sezone. Če se nek proizvajalec tekstilij ali oblačil ne odloči slediti ponujenim modnim smernicam, lahko hitro zaide v težave (Podbevšek, 1998).

2.4 Moda in mladi

Osrednjo vlogo v modi imajo mladi, saj so v obdobju iskanja lastne identitete. Dovzetni so za vse posebnosti, tudi za najbolj nenavadne novosti. Ravno zaradi močno izražene želje in potrebe po novostih so mladi glavna tarča oglaševalcev. Otroci se začnejo spoznavati z modo že zgodaj v otroštvu. Sprva kot opazovalci pridobivajo izkušnje z nakupovanjem. Devet-in desetletniki se znajo pogovarjati o funkcijah trgovine, o tem, od kod prihajajo potrošniški izdelki, razumejo tudi pojme, kot sta pocenitev in razprodaja. Potrošnja za mlade predstavlja način življenja, druženja in zabave. V obdobju odraščanja imajo mnogo potreb, med njimi eksperimentiranje, pripadanje, neodvisnost, odgovornost in odobravanje od drugih. Uresničitev teh potreb pa jim predstavljajo proizvodi (Demšar, Rakovec, 2013).

2.5 Status v družbi glede na obleko

Z oblačenjem in modo pogosto označimo družbeno veljavo ali status in ljudje velikokrat presojujejo druge na osnovi oblek, ki le-te nosijo. Status nastane zaradi različnih virov, npr.

poklic, družina, spol, starost, rasa. Lahko je trajen (pripisan) ali spremenljiv (pridobljen) status. Statusa, ki je posledica spola, rase ali družine ni lahko spreminjati, zato je trajen oz. pripisan. Obleka označi status glede na starost in spol. Pri fantih in tudi dekletih se status, da bi čim prej odrasli, kaže z različnimi oblačili. Najstniki se oblačijo bolj odraslo, najstnice pa z ličili poskrbijo, da so videti starejše (Primožič, Pahič, 2010).

Slika 1: moda in najstniki (Daily, 2023)

2.5.1 Vtisi drugih o nas

Zakaj je ljudem sploh pomembno, kako so oblečeni. Oblačila so tista, ki dajejo prvi vtis o nas samih in zelo vplivajo na to, kakšno prvo mnenje si ljudje ustvarijo in kako nas ocenijo. Oblačila lahko imajo veliko pomenov in sporočil. Povedo ekonomski in socialni položaj, etično poreklo ter politično prepričanje (Bernard, 2004).

2.6 Nakupovanje oblačil

Nakupovanje je v današnjem času med najbolj priljubljenimi prostočasnimi dejavnostmi. To pa zato, ker dopušča in celo spodbuja izbiro, četudi le navidezno. Nakupovanje je ljudem vseč predvsem kot način preživljanja s prijatelji. Večina jih meni, da je nakupovanje v družbi bolj zabavno. Večina ljudi je pri nakupovanju pozorna na kakovost in ceno oblačila. To je razumljivo, saj so z omejenim proračunom prisiljeni načrtovati nakupe in varčno ravnati z denarjem.

Ljudje velikokrat kupujejo tako, da gre v trgovino, ne da bi zares vedel, kaj išče. Ko vidi kaj, kar mu je vseč, to kupi, če ni predrago. Lahko pa se z jasnejšo sliko o tem, kaj hočejo, odpravijo še po drugih trgovinah in se odločijo za nakup tam, kjer je nakup ugodnejši (Tominc, 2007)).

Nakupujemo lahko fizično v trgovini ali pa po spletu. Nakupovanje po spletu postaja v današnjem času vedno bolj priljubljeno. Še posebej priljubljeno je bilo med korono, ko nismo smeli hoditi v trgovine. Zdaj pa veliko ljudi kupuje na spletu, ko je trgovina predaleč, ko je izdelek, ki ga iščejo, v drugi državi ... Slaba stvar spletnega nakupovanja pa je, da oblačila ne moreš fizično prijeti in ga pomeriti na svojem telesu (Tominc, 2007).

2.7 Kaj je uniforma

Uniforma je oblačilo, ki je po blagu, kroju in barvi enotno za vse pripadnike določene vojske, člane določenega društva, delavce določenega poklica.

Prve znane uniforme so bile tiste v rimski vojski in drugih sodobnih civilizacijah.

Sodobne uniforme uporabljajo:

- oborožene sile (npr. Garda Slovenske vojske),
- paravojaške organizacije (policija, civilna zaščita, gasilci, varnostniki),
- nevladne organizacije (taborniki, skavtinje in skavti),
- delovne organizacije (bolničarji, medicinsko osebje, nekatere šole, zapornik) .

2.7.1 Uniforme doma in po svetu

Predstavile bomo različne uniforme na različnih celinah.

EVROPA

- ANGLIJA – šolske uniforme so uvedli v času kralja Henrika VIII (1509 – 1547). Biti morajo relativno poceni in tolerirati versko svobodo.
- ŠKOTSKA – ni nujno nositi uniforme, nosijo jih le, če se starši s tem strinjajo.
- DANSKA – večina šol nima šolskih uniform, so le na dveh šolah, to sta Herlufsholm in Soro.
- NEMČIJA – nimajo obveznih šolskih uniform, ampak pogosto predpisujejo, kako morajo biti učenci oblečeni. Učenci ne smejo nositi pokrival. Nekatere šole prodajajo oblačila, ki jih lahko učenci nosijo kot znamenje ponosa na obiskano šolo.
- ITALIJA – šolske uniforme niso nekaj običajnega.
- IRSKA – šolske uniforme se uporabljajo.
- ŠPANIJA – v javnih šolah uniforme niso obvezne, v zasebnih je navada, da jih nosijo.
- TURČIJA – šolske uniforme imajo dolgo zgodovino, leta 2012 so jih uradno prepovedali.

AVSTRALIJA

- AVSTRALIJA – skoraj vse šole imajo šolske uniforme.
- NOVA ZELANDIJA – nosijo šolske uniforme.

AZIJA

- KITAJSKA – skoraj vse srednje in nekatere osnovne šole zahtevajo, da učenci nosijo uniforme.
- JUŽNA KOREJA – skoraj vsi učenci v srednji šoli nosijo uniforme.
- TAJVAN in TAJSKA – so obvezne za vse v javnih šolah, uporaba ličil je prav tako prepovedano.
- IZRAEL – v zadnjih letih število šol, kjer zahtevajo uniforme, narašča.

- **INDONEZIJA** – uniforme so obvezne za vse učence.
- **JAPONSKA** – šolske uniforme je uvedla konec 19. stoletja in jih skoraj vsi učenci na šolah nosijo.

AFRIKA

- **JUŽNOAFRIŠKA REPUBLIKA** – vse šole imajo obvezne uniforme.
- **GANA** – vsi učenci morajo nositi uniforme. Revnejšim družinam pomagajo pri nakupu.
- **NIGERIJA** – vsi učenci morajo nositi uniforme.

AMERIKA

- **ZDA** – odstotek učencev, ki nosijo uniforme, se vedno bolj zvišuje.
- **VENEZUELA** – vsi šolarji morajo nositi uniforme.
- **ČILO** – večina šol ima uniforme (Oset, 2005).

SLOVENIJA

Posebnih šolskih uniform nikoli ni bilo, so pa pred drugo svetovno vojno nosili šolske halje, ki so jih nosili čez oblačila. Prave šolske uniforme so nosili le med drugo svetovno vojno. Danes pa jih v Sloveniji ne nosimo. Nosi jih le ena šola, to je Britanska mednarodna šola v Ljubljani.

2.7.2 Šolske uniforme

Šolska uniforma je za učence predpisano oblačilo v osnovnih in srednjih šolah po mnogih državah sveta.

Tradicionalne deške šolske uniforme navadno sestavljajo temne hlače in svetle majice ter suknjiči za hladnejše vreme, dekliške uniforme pa krilo in bluza. Glede na spol predpisane

obleke so v več primerih predmet spora, zaradi česar nekatere šole tudi dekletom dovoljujejo nošnje hlač.

Slika 2: Šolska uniforma (Aliexpress, 2023)

2.7.3 Uniforme na naši šoli

Učence na šoli smo prosile, da narišejo sebe v šolski uniformi. Prilagamo nekaj fotografij izdelkov. Šolske uniforme so risali učenci na različnih stopnjah šolanja. Opazimo lahko, da imajo zelo raznolike predstave in želje, kakšne uniforme bi nosili.

3 METODE DELA

Podatke za izdelavo teoretičnega dela raziskovalne naloge smo pridobile s pregledom domače in tuje literature. Uporabile smo opisno metodo dela. Pri empiričnem delu smo uporabile kvantitativno metodo raziskovanja, anketiranje. Podatke smo zbirale s pomočjo vprašalnika. V nadaljevanju bomo predstavile vzorec, raziskovalni inštrument in obdelavo podatkov.

3.1 Vzorec

V naši raziskavi smo uporabile namenski vzorec. Uporabile smo metodo anketiranja. Najprej smo sestavile ustrezen vprašalnik. Vprašanja smo poskušale sestaviti tako, da so bila jasna, jedrnata in najstnikom razumljiva. Vprašale smo se, kakšna vprašanja bi bila primerna za nas, saj se tudi me vsak dan srečujemo s to temo. Skupaj smo sestavile vprašanja, ki smo jih povezale v anketo. V raziskavo smo zajele učence sedmih, osmih in devetih razredov na Osnovi šoli Karla Destovnika - Kajuha Šoštanj. Vprašalnike so sodelujoči izpolnili v spletni obliki. Anketo smo s pomočjo šolskega računalničarja objavile na šolski strani. Rešilo jo je 237 učencev.

3.2 Zbiranje podatkov ankete

Raziskava je bila objavljena na spletni strani šole. Učenci so reševali anketo **od 23. 1. 2023 do 30. 1. 2023**. Razredi so po določenih urah hodili v računalniško učilnico, kjer so rešili anketo, ki je bila anonimna, trajala pa je približno 10 minut.

Podatke, zbrane z anketnim vprašalnikom, smo analizirale s pomočjo programa Excel. Statistično smo obdelale vsako vprašanje zase. Za vsako vprašanje smo izračunale odstotek, koliko ljudi je odgovorilo na določen odgovor in to prikazale s pomočjo grafov, ki so zajeti v tej nalogi. Tako je sama obdelava podatkov zajemala analiziranje ter prikaz v odstotnih vrednostih.

3.3 Raziskovalni inštrument

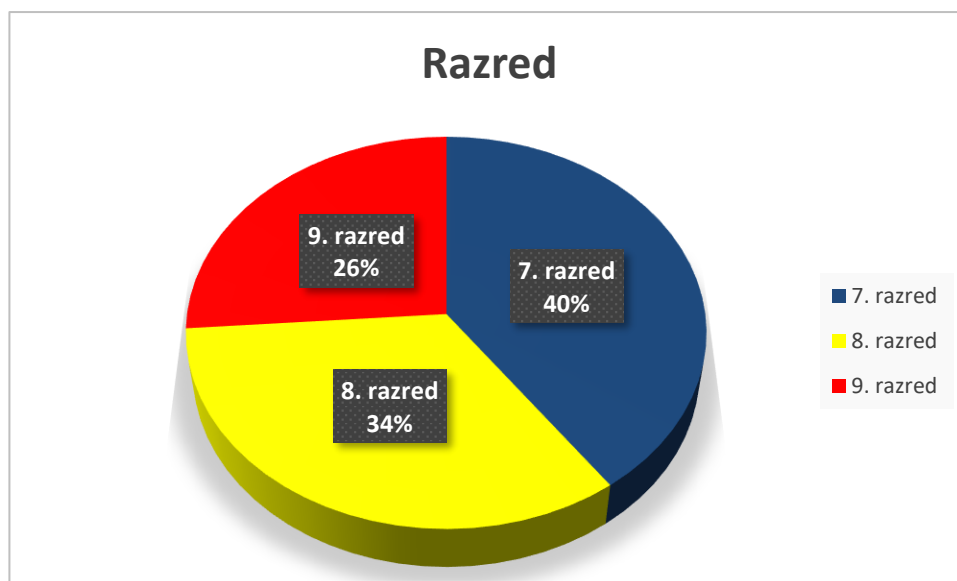
V prvih dveh vprašanjih smo spraševale po osnovnih podatkih. Prvo vprašanje je spraševalo po spolu, drugo pa po razredu. Naslednja vprašanja pa so se navezovala na našo temo. Pri tretjem vprašanju smo vprašale, če učenci sledijo modi in nosijo oblačila, ki so modna. V četrtem smo vprašale, ali so v šoli oblečeni drugače kot doma. Peto vprašanje je spraševalo, če se jim zdi za v šolo primerno nositi trenirko, v šestem pa so morali obkljukati, če jo nosijo. Sedmo vprašanje jih je spraševalo, če se za posebne priložnosti oblečejo drugače kot sicer. Imeli so naštetih nekaj posebnih dni (npr. kulturni dan) in so obkljukali da ali ne. Pri osmem so obkljukali vrsto oblačil, ki jih nosijo. Deveto vprašanje jih je spraševalo, če si oblačila izbirajo sami, deseto pa če se jim zdi pomembno, kako so oblečeni. Pri enajstem so imeli naštetih nekaj vplivov in so morali obkljukati, od katerega so odkrili svoj stil oblačenja. Pri dvanajstem so morali odgovoriti, ali kupujejo na spletu ali v trgovini, pri trinajstem pa so obkljukali, kaj najbolj vpliva na njihovo izbiro nakupa oblačila. Štirinajsto vprašanje jih je spraševalo po šolski uniformi in mnenju glede nje. Pri petnajstem so morali obkljukati, kako pogosto so deležni opazk glede svoje obleke. Pri šestnajstem vprašanju so odgovorili, kako primerna se jim zdi njihova obleka za v šolo. Sedemnajsto vprašanje jih je spraševalo, kako dolgo nosijo svoja oblačila. Osemnajsto vprašanje je spraševalo, ali vpliva njihov stil oblačenja na priljubljenost v družbi. Devetnajsto vprašanje je spraševalo, ali obleka naredi človeka, dvajseto pa, ali menijo, da je obleka za človeka pomembna in če vpliva na odločitve drugih ljudi o tebi. S pomočjo teh vprašanj smo dobile podatke za analizo.

V naši raziskavi je sodelovalo 107 moških, kar predstavlja 45 %, in 130 žensk, kar predstavlja 55 % vseh anketiranih. Skupno torej 237 sodelujočih, kar je prikazano tudi spodaj v grafu.

Graf 1: Spol

Anketo so reševali učenci 7., 8. in 9. razreda. Rešilo jo je 95 sedmošolcev (40 %), 80 osmošolcev (34 %) in 62 devetošolcev (26 %).

Graf 2: Razred

Anketni vprašalnik se v celoti nahaja tudi v prilogah.

4 REZULTATI IN DISKUSIJA

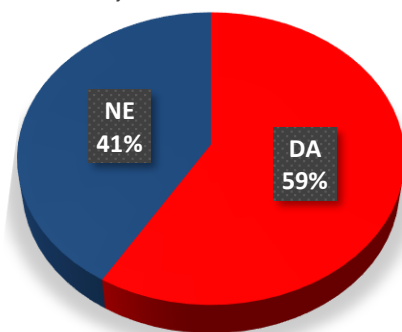
V nadaljevanju so predstavljeni rezultati naše raziskave, ki smo jih prikazale s pomočjo grafov in tabel, ki smo jih ustrezno označile in dodale opise in diskusijo. Prvi dve vprašanji v anketi sta se navezovali na spol in razred. Rezultate teh dveh vprašanj smo predstavile v metodah, pod instrumentalni vzorec.

Naše tretje vprašanje je bilo, ali učenci menijo, sledijo modi in nosijo modna oblačila. Od 237 anketiranih jih 137 meni, da nosi modna oblačila (60 %), 93 pa jih je mnenja, da njihova oblačila niso modna (40 %). Naša prva hipoteza se je glasila, da najstniki nosijo modna oblačila. Ker jih več kot polovica meni, da nosijo modna oblačila, a vendarle ne več kot 60 %, smo se odločile, da hipotezo **delno potrdimo**.

Tabela 1: Modno oblačenje

Slediš modi, nosiš modna oblačila?	ŠTEVILO ODGOVOROV	ODSTOTEK (%)
DA	139	59
NE	98	41
skupaj	237	100

Slediš modi, nosiš modna oblačila?

Graf 3: Nošenje modnih oblačil

Sošolce smo tudi prosile, če doma fotografirajo, kaj so imeli oblečeno v šolo. Prejele smo kar nekaj fotografij in zanimivo je, da je večina učencev poslala oblačila temnih barv. Prilagamo nekaj fotografij. Po barvi oblačenja smo spraševale tudi v anketnem vprašalniku. Večina anketiranih, kar 66% je odgovorila, da raje posega po temnih oblačilih, 23% jih nosi oblačila temnih in svetlih barv, 11% pa se raje obleče bolj svetlo. Zakaj so temna oblačila tako popularna ne vemo, sklepamo pa da zato, ker črna barva optično zoži in se najstniki počutijo bolj

samozavestni v tej barvi. Prav tako je črna barva splošno veljavna kot neka elegantna osnovna barva oblačil. S svetlimi oblačili hitro izstopamo v družbi.

Slika 3: Primer obleke (Petkovnik)

Slika 4: Primer obleke (Imperl)

Slika 5: primer obleke (Smonkar)

Slika 6: Primer obleke (Čremožnik)

Slika 7: Primer obleke (Štakne)

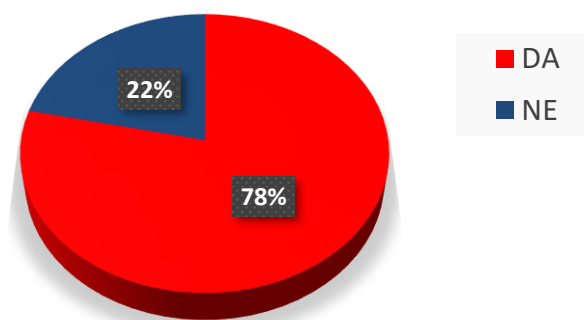
Slika 8: Primer obleke (Pirečnik)

Četrto vprašanje je bilo, ali si v šoli oblečen drugače kot doma? 186 anketiranih, to je 78 %, je odgovorilo, da so v šoli oblečeni drugače kot doma. 51 anketiranih, to je 22 %, jih je odgovorilo, da v šoli niso oblečeni drugače kot doma.

Tabela 2: Obleka doma

Si v šoli oblečen drugače kot doma?	ŠTEVILO ODGOVOROV	ODSTOTEK (%)
DA	186	78
NE	51	22
skupaj	237	100

Si v šoli oblečen drugače kot doma?

Graf 4: Obleka doma in v šoli

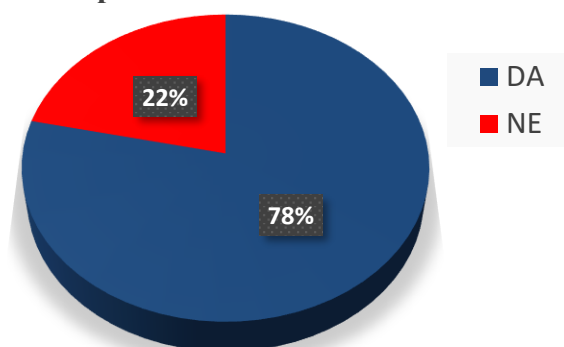
Naše peto vprašanje je bilo, ali se ti zdi v šolo primerno nositi trenirko. 208 anketiranih, to je 88 %, je odgovorilo, da se jim za v šolo zdi primerno nositi trenerko. 29 anketiranih, to je 12 %, je odgovorilo, da se jim za v šolo ne zdi primerno nositi trenerke. Našo drugo hipotezo, ki se je glasila, da se najstnikom zdi trenirka primerno oblačilo za nošenje v šoli, smo s pomočjo teh rezultatov **potrdile**, saj je tako menila večina anketiranih. Tukaj se sicer lahko vprašamo, ali je trenirka res primerno oblačilo. Načeloma v Sloveniji nimamo v nobenem zakonu zapisano, da je trenirka neprimerno oblačilo.

Petra Mlakar (2013) je v svojem članku, objavljenem v reviji Delo, razglabljala prav o tem. Ugotovila je, da imajo v Sloveniji šole tukaj avtonomno pravico, da se o oblačenju na šoli odločajo same. Zaenkrat nimamo zapisanih pravil, kaj je primerno in kaj ni. Vendar se pa vse več ljudi, staršev, učiteljev, ravnateljev sprašuje, do katere meje bomo še šli. Šola sicer lahko prepove določena oblačila, vendar tega niso storili še nikjer. Na posameznih šolah včasih posredujejo učitelji in ravnatelji sami, če se jim zdi, da kateri učenec res zelo negativno s svojimi oblačili vpliva na druge. Vendar so to zaenkrat le posamezni primeri (Mlakar, 2013).

Tabela 3: Trenirka v šoli

Ali se ti zdi primerno v šoli nositi trenirko?	ŠTEVILO ODGOVOROV	ODSTOTEK (%)
DA	208	88
NE	29	12
skupaj	237	100

Se ti zdi primerno v šolo nositi trenirko?

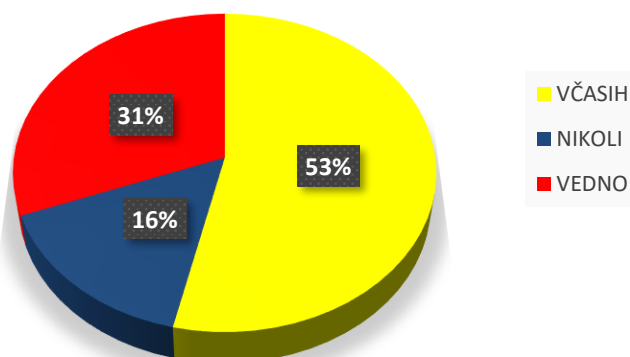
Graf 5: Trenirka v šoli

V šestem vprašanju smo nato spraševale, če trenirko nosijo. 127 anketiranih, to je 54 %, je odgovorilo, da jo nosijo včasih, 37 anketiranih, to je 16 %, je odgovorilo, da je nikoli ne nosijo, 73 anketiranih, to je 31 %, pa je odgovorilo, da jo vedno nosijo. Tudi same včasih oblečemo trenirko v šolo. Zakaj? Ker so v zadnjem času popularne, ker se v njej počutimo sproščeno. Ko pogledamo na naši šoli, lahko vsak dan zasledimo vsaj nekaj učencev, ki v šolo prihajajo v trenirkah. Govorile smo tudi z učitelji športne vzgoje, ki so povedali, da kljub temu da učenci prihajajo v trenirkah, za športno vzgojo le prinesejo druga oblačila in opremo.

Tabela 4: Nošenje trenirke v šoli

Jo nosiš?	ŠTEVILO ODGOVOROV	ODSTOTEK (%)
VČASIH	127	53
NIKOLI	37	16
VEDNO	73	31
skupaj	237	100

Nosiš trenirko?

Graf 6: Nošenje trenirke v šoli

Naslednje vprašanje je bilo, če se za posebne priložnosti oblečejo drugače, kot sicer. 119 anketiranih, to je 50 %, je odgovorilo, da se za kulturni dan oblečejo drugače, kot sicer, 118 anketiranih, to je 50 %, je odgovorilo, da se za kulturni dan ne oblečejo drugače. Iz rezultatov lahko torej vidimo, da so učenci tukaj zelo raznoliki, saj je % ravno na polovici. 180 anketiranih, to je 76 %, je odgovorilo, da se za športni dan oblečejo drugače, kot sicer, 55 anketiranih, to je 24 %, je odgovorilo, da se za športni dan ne oblečejo drugače. Sklepamo, da je tukaj % višji pri drugi obleki zato, ker se pri športnem dnevu od učencev zahteva športna obleka in primerni čevlji. 25 anketiranih, to je 11 %, je odgovorilo, da se za tehniški dan oblečejo drugače, kot sicer, 210 anketiranih, to je 89 %, je odgovorilo, da se za tehniški dan ne oblečejo drugače. 55 anketiranih, to je 23 %, je odgovorilo, da se za naravoslovni dan oblečejo drugače, kot sicer, 182 anketiranih, to je 77 %, je odgovorilo, da se za naravoslovni dan ne oblečejo drugače. 144 anketiranih, to je 61 %, je odgovorilo, da se za prvi šolski dan oblečejo drugače, kot sicer, 91 anketiranih, to je 39 %, je odgovorilo, da se za prvi šolski dan ne oblečejo drugače. 143 anketiranih, to je 60 %, je odgovorilo, da se za zadnji šolski dan oblečejo drugače, kot sicer, 94 anketiranih, to je 40 %, je odgovorilo, da se za zadnji šolski dan ne oblečejo drugače. Učenci se največkrat oblečejo drugače za športni dan, sledita pa zadnji in prvi šolski dan. Za kulturni dan so mnenja deljena, ko imajo tehniški dan, naravoslovni dan pa se običajno ne oblečejo drugače. Obleka je pomembna predvsem pri prvih srečanjih. Ker ljudje takrat osebe še ne poznamo, jo hitro začnemo ocenjevati po zunanjem videzu. Zato sklepamo, da se tudi učenci za prvi šolski dan oblečejo drugače, saj želijo narediti vtis na sošolce, učitelje...

Tabela 5: Kdaj se oblečemo drugače?

Se za naštetih dan oblečeš drugače, kot sicer?	ŠTEVILO ODGOVOROV DA	ŠTEVILO ODGOVOROV NE	DA (%)	NE (%)
kulturni dan	119	118	50	50
športni dan	180	57	76	24
naravoslovni dan	55	182	23	77
tehniški dan	25	212	11	89
prvi šolski dan	144	93	61	39
zadnji šolski dan	143	94	60	40

Graf 7: Kako se oblečimo

Pri vprašanju, kakšna oblačila nosiš, so bili odgovori naslednji. Vsak učenec je lahko izbral več odgovorov. Največkrat so se učenci odločili za odgovor športna, to je 25 %. Vsi ostali odgovori so bili od 10 % do 20 %. Sklepamo lahko, da najstniki nosijo zelo raznolika oblačila. Seveda bi tukaj lahko še razglabljali o tem, kaj je za nekoga športno, elegantno ... V podrobnejšo analizo nismo šle.

Tabela 6: Slog oblačil

Kakšna oblačila nosiš?	ŠTEVILO ODGOVOROV	ODSTOTEK (%)
športna	130	55
elegantna	54	23
široka	92	39
oprijeta	67	28
modna	86	36
klasična	101	43

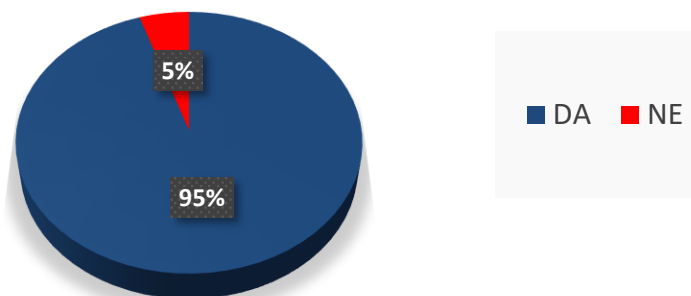
Graf 8: Slog oblačil

Naslednje vprašanje je bilo, če si oblačila izbirajo sami. Skoraj večina anketiranih (95 %), to je 225 anketiranih, je odgovorila, da si oblačila izbirajo sami. Le 12 anketiranih, kar predstavlja 5 %, je odgovorilo, da si oblačil ne izbirajo sami.

Tabela 7: Kako izbiram oblačila

Si oblačila izbiraš sam?	ŠTEVILO ODGOVOROV	ODSTOTEK (%)
DA	225	95
NE	12	5
skupaj	237	100

Si oblačila izbiraš sam?

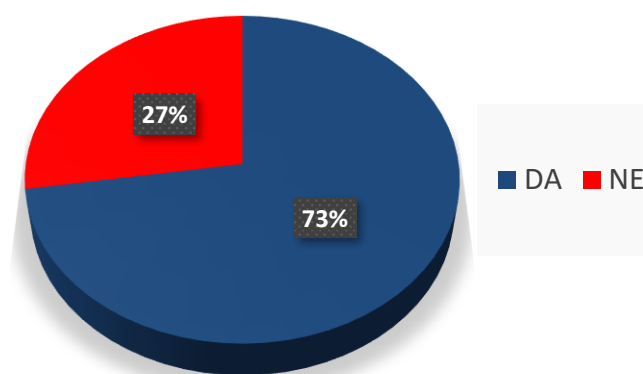
Graf 9: Kako izbiram oblačila

Anketirance smo povprašale tudi po tem, če se jim zdi pomembno, kaj imajo oblečeno. Ugotovile smo, da je večini učencev obleka pomembna, saj tako meni 73 % anketiranih. Le 27 % njihova obleka ni pomembna.

Tabela 8: Kaj imaš oblečeno

Se ti zdi obleka pomembna?	ŠTEVILO ODGOVOROV	ODSTOTEK (%)
DA	172	73
NE	65	27
skupaj	237	100

Se ti zdi pomembno, kaj imaš oblečeno?

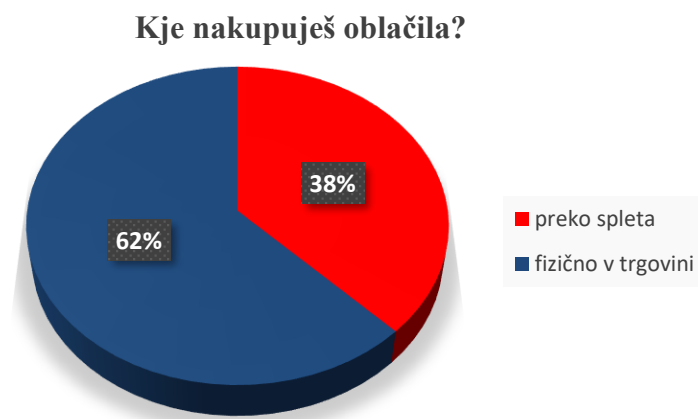
Graf 11: Kaj imaš oblečeno

Zanimalo nas je, kje sošolci kupujejo oblačila. Možnih je bilo več odgovorov, saj smo želele ugotoviti, za katero možnost se bodo odločili večkrat. Predvidevale smo, da zaradi razmer, ki so nas pestile v zadnjih letih (korona), večina učencev nakupuje preko spleta. Tako se je naša četrta hipoteza glasila, da najstniki večino oblačil kupijo preko spleta. Ugotovile smo, da kar

62 % anketiranih večkrat nakupuje fizično v trgovini, v 38 % pa se odločijo za nakupovanje preko spleta. S to ugotovitvijo smo **ovrgle** našo četrto hipotezo. Zanimivo je to, da so številne raziskave, opravljene v zadnjih treh letih, ugotovile, da ljudje vedno več nakupujejo preko spleta. Predvsem se je spletna prodaja močno povečala v času korone (SURS, 2020).

Tabela 9: Kje kupuješ oblačila

Kje kupuješ oblačila?	ŠTEVILO ODGOVOROV	ODSTOTEK (%)
preko spleta	131	38
fizično v trgovini	217	62
skupaj	348	100

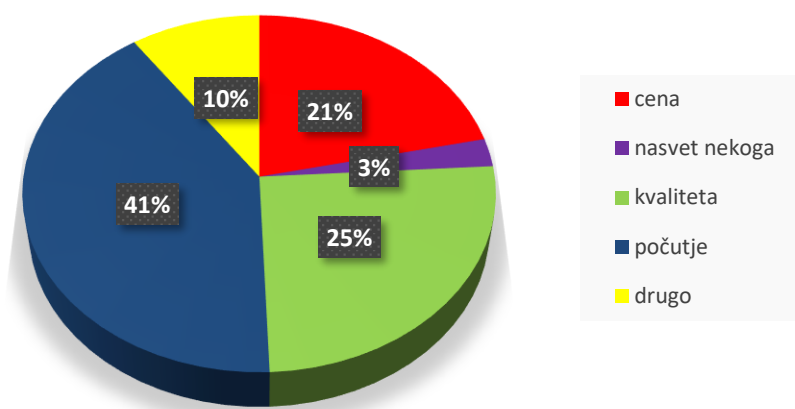
Graf 12: Kje nakupuješ

Zanimalo nas je, kateri dejavnik najbolj vpliva na izbiro oblačila. Najstniki so odgovorili, da v največ primerih oblačila izbirajo glede na počutje (41 %), sledi kvaliteta (25 %), 21 % jih prepriča cena, 10 % jih je izbralo odgovor drugo, vendar nismo raziskovale, kaj je to, 3 % anketiranih pa meni, da jim pri izbiri najbolj pomaga nasvet nekoga.

Tabela 10: Dejavniki nakupa

Kateri dejavnik najbolj vpliva na izbiro nakupa?	ŠTEVILO ODGOVOROV	ODSTOTEK (%)
cena	51	21
nasvet nekoga	6	3
kvaliteta	60	25
pouchtje	97	41
drugo	23	10

Kateri dejavnik najbolj vpliva na izbiro oblačila?

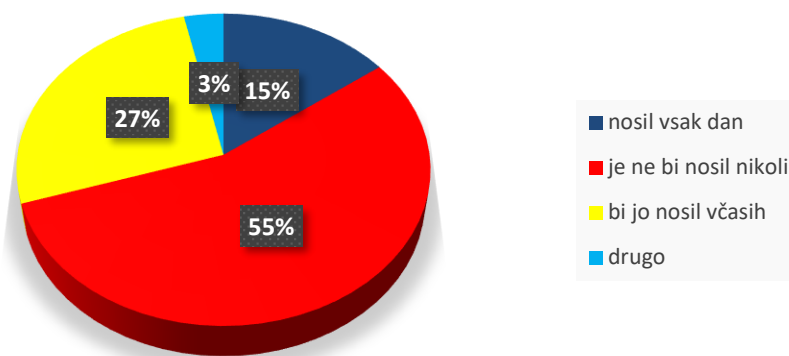
Graf 13: Dejavniki nakupa

Ker je v zadnjem času veliko govora o neprimernem oblačenju najstnikov, neupoštevanju pravil in izbiri oblačil, ki kažejo upornost, smo najstnike povprašale, če bi nosili šolsko uniformo. 55 % anketiranih najstnikov je menilo, da bi šolsko uniformo nosilo včasih, 27 % je ne bi nosila nikoli in 15 % bi jo nosilo vsak dan. Pred samo raziskavo smo si zastavile hipotezo, da najstniki uniforme ne bi nosili. Našo hipotezo smo **ovrgle**, saj se je več kot polovica anketiranih odločila, da bi uniformo včasih vendarle nosili. Čisto proti uniformi je bila slaba tretjina. Rezultati naše raziskave se tukaj popolnoma razlikujejo od rezultatov raziskave, ki sta jo leta 2010 opravili Kovačič in Marčič v raziskovalni nalogi z naslovom *Oblačila učencev na vasi in v mestu*. Tam je kar 75 % anketiranih menilo, da uniforme ne bi nosili (Marčič, Kovačič, 2010). Zakaj je prišlo do takšnih razlik, težko sklepamo. Razlogi bi lahko bili v geografski legi šol, starosti učencev ali pa spremembah v modi v zadnjih letih.

Tabela 11: Nošenje uniforme

Bi nosil šolsko uniformo?	ŠTEVILO ODGOVOROV	ODSTOTEK (%)
nosil vsak dan	35	15
je ne bi nosil nikoli	131	27
bi jo nosil včasih	63	55
drugo	8	3

Bi nosil šolsko uniformo?

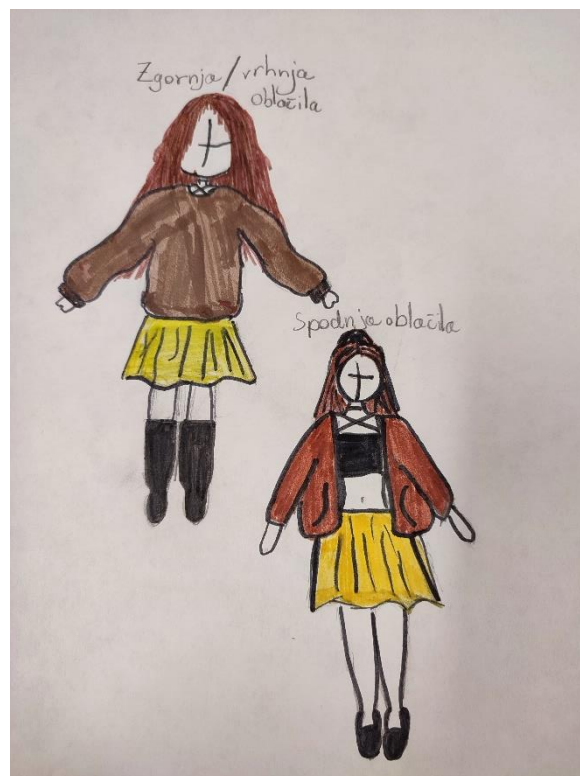

Graf 14: Šolska uniforma

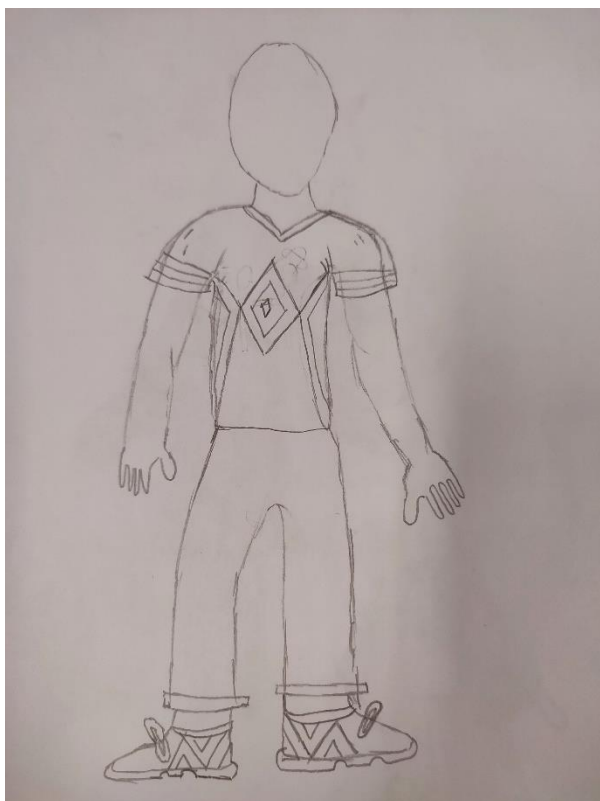
Učence šole smo prosile, da nam narišejo sebe v uniformi, oziroma, da narišejo uniformo, ki bi jo nosili. Prilagamo nekaj fotografij.

Slika 9: Uniforma (Štakne)

Slika 10: Uniforma (Švener)

Slika 11: Uniforma (Vrčkovnik)

Slika 3: Uniforma (Krumpačnik)

Slika 13: Uniforma (Zaveršnik)

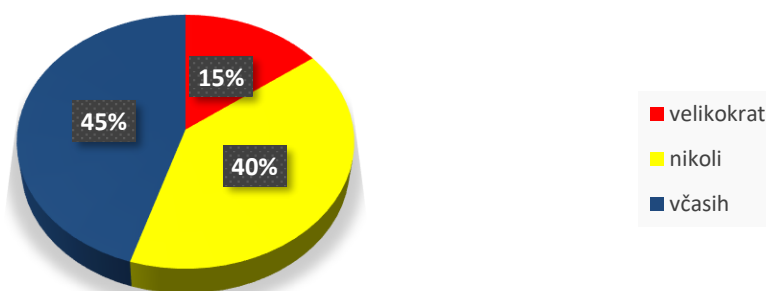
Slika 14: Uniforma (Suhovršnik)

Ker nas je zanimalo, če ljudje kaj komentirajo oblačila drugih, smo najstnike povprašale tudi glede opazk. Največ se jih je odločilo za odgovor včasih (45 %), nikoli 40 %, najmanj pa za odgovor velikokrat (15 %).

Tabela 12: Opazke

Si že bil deležen opazk glede obleke?	ŠTEVILO ODGOVOROV	ODSTOTEK (%)
velikokrat	35	15
nikoli	95	40
včasih	107	45
skupaj	237	100

Si že bil deležen opazk glede svoje obleke?

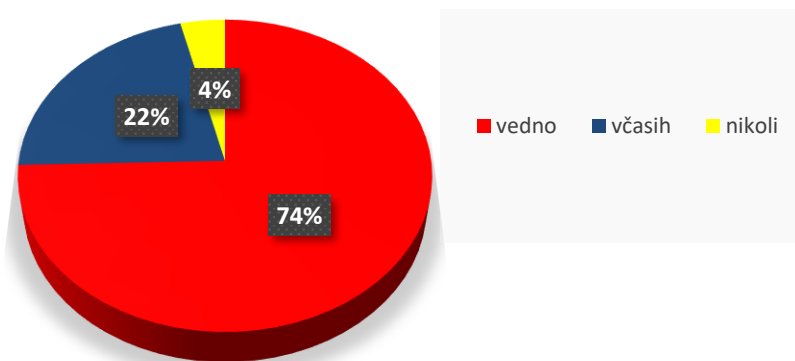
Graf 15: Opazke

Večini najstnikov, kar 74 % anketiranim, se zdi njihova obleka primerna za vsak dan v šoli. Le 9 % jih je mnenja, da je njihova obleka popolnoma neprimerna. Tukaj bi lahko še veliko razglabljali. Če pogledamo po naši šoli, ima veliko najstnikov oblačila, ki se zdijo staršem, učiteljem in drugim neprimerna. Dobro bi bilo tudi razmisliti o kodeksu oblačenja na šoli.

Tabela 13: Primernost obleke

Se ti zdi tvoja obleka primerna za vsak dan v šoli?	ŠTEVILO ODGOVOROV	ODSTOTEK (%)
vedno	176	74
včasih	51	22
nikoli	9	4
skupaj	237	100

Se ti zdi tvoja obleka primerna za vsak dan v šoli?

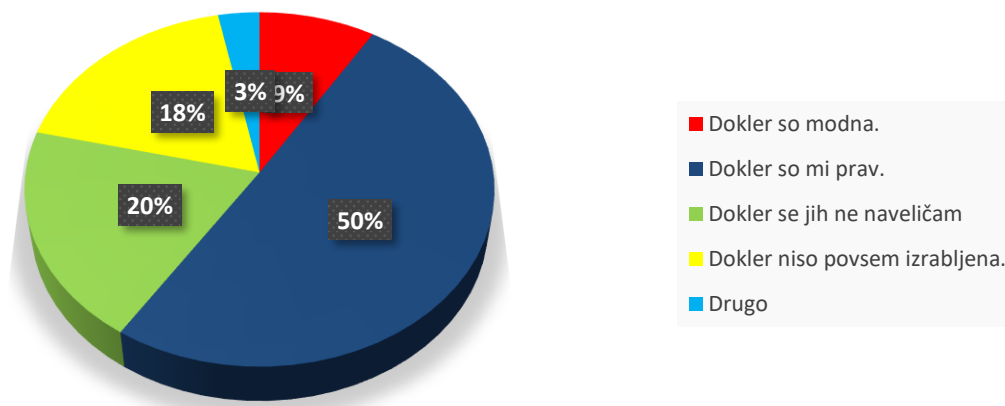
Graf 16: Primernost obleke

V današnjem svetu je vedno bolj pomembno, da skrbimo za našo naravo, planet. Zato bi bilo dobro, da bi najstniki bili glede svojih oblačil skrbni, bi jih nosili dlje, bolj previdno ravnali z njimi in mogoče kaj podarili naprej. Naši anketirani kar v 50 % menijo, da nosijo oblačila dokler so jim prav, 20 % je izbralo odgovor, dokler se jih ne naveličam, 18 % dokler niso izrabljena, 9 % dokler so modna, le 3 % so izbrali odgovor drugo.

Tabela 14: Kako dolgo nosiš oblačila

Kako dolgo nosiš svoja oblačila?	ŠTEVILO ODGOVOROV	ODSTOTEK (%)
dokler so modna	31	9
dokler so mi prav	178	50
dokler se jih ne naveličam	69	20
dokler niso povsem izrabljena	64	18
drugo	11	3
skupaj	237	100

Kako dolgo nosiš svoja oblačila?

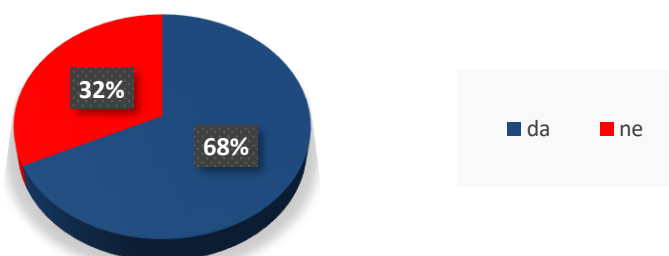
Graf 17: Nošenje oblačil

Pred raziskavo smo menile, da najstniki menijo, da obleka vpliva na priljubljenost v družbi. To hipotezo smo **potrdile**, saj je kar 68 % odgovorilo pritrdilno. Za odgovor ne se jih je odločilo le 32 %.

Tabela 15: Vpliv obleke na priljubljenost

Ali vpliva tvoj stil oblačenja na priljubljenost v družbi?	ŠTEVILO ODGOVOROV	ODSTOTEK (%)
da	161	68
ne	76	32
skupaj	237	100

Ali obleka vpliva na priljubljenost v družbi?

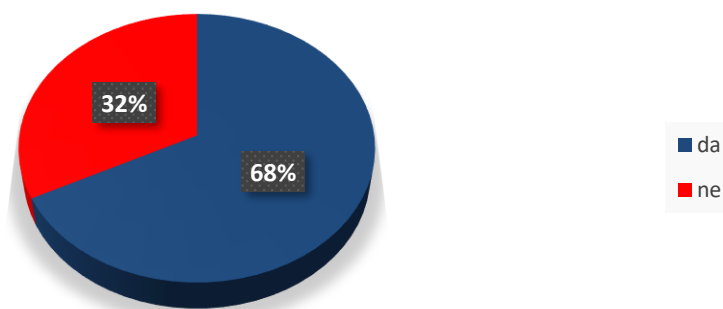
Graf 18: Vpliv obleke na priljubljenost

Zanimalo nas je tudi, kaj menijo anketirani. Ali obleka naredi človeka? Pred raziskavo smo predvidevale, da najstniki menijo, da obleka ne naredi človeka. To našo hipotezo smo **ovrgle**, saj je kar 68 % najstnikov mnenja, da obleka naredi človeka.

Tabela 16: Obleka naredi človeka

Ali obleka naredi človeka?	ŠTEVILO ODGOVOROV	ODSTOTEK (%)
da	160	68
ne	77	32
skupaj	237	100

Ali obleka naredi človeka?

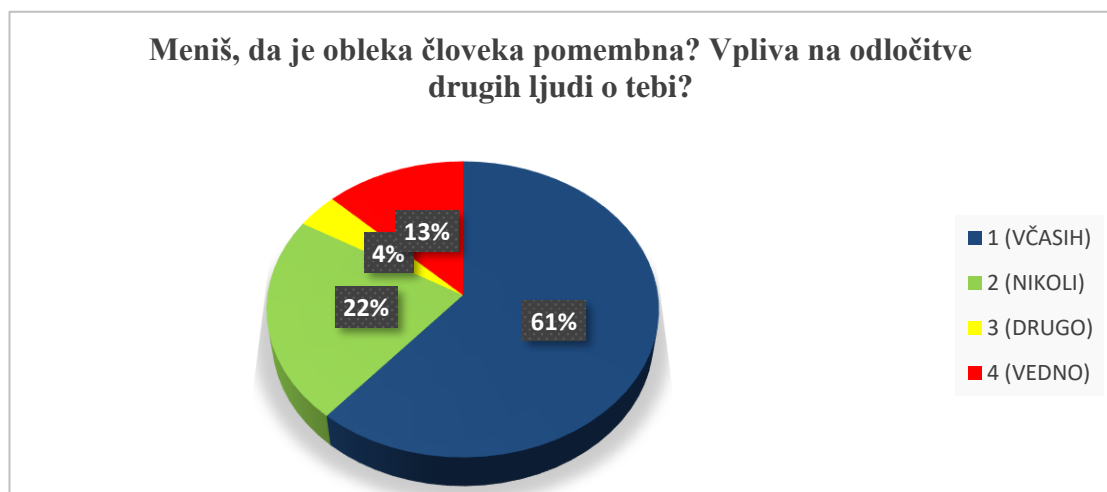

Graf 19: Ali obleka naredi človeka

Več kot polovica anketiranih meni, da je obleka človeka včasih pomembna (61 %). Le 4 % anketiranih meni, da obleka človeka ni pomembna.

Tabela 17: Vpliv obleke na odločitve drugih

Meniš, da je obleka človeka pomembna, vpliva na odločitve drugih ljudi o tebi?	ŠTEVILO ODGOVOROV	ODSTOTEK (%)
včasih	145	61
nikoli	53	22
vedno	9	4
drugo	30	13
skupaj	237	100

Graf 20: Vpliv obleke na odločitve

Če sedaj povzamemo zadnja tri vprašanja, ali obleka naredi človeka, če vpliva na odločitve drugih ljudi o tebi in če vpliva na priljubljenost v družbi, bi si želele, da bi napisale, da najstniki menijo, da ne. Pa žal ni tako. 68 % anketiranih meni, da vpliva na priljubljenost in da naredi človeka, nekaj manj (61 %), pa jih tudi meni, da vpliva na odločitve drugih ljudi o tebi. Vsakodnevno govorimo o enakosti in sprejemanju drugih. Žal pa je v današnjem svetu tako, da zunanji izgled pomeni vedno več. Pomislite sedaj. S kom bi bili rajši v družbi? Z osebo, ki bi bila oblečena v najboljše znamke, lepo dišala, nosila oblačila po zadnji modi, ali z osebo, ki bi bila v strganih oblačilih in slabega izgleda. Ja, prav bi bilo, da bi si odgovorili vseeno, a vendar bi pri druženju z drugo osebo najbrž pomislili, kaj si pa mislijo drugi. Žal je tako, da vse prevečkrat gledamo na mnenje drugih.

Povzetek ugotovitev:

- 1) Najstniki menijo, da nosijo modna oblačila. DELNO POTRJENA
- 2) Najstniki menijo, da je trenirka primerno oblačilo za osnovno šolo. POTRJENA
- 3) Najstniki večino oblačil kupijo preko spleta. OVRŽENA
- 4) Šolskih uniform najstniki ne bi nosili. OVRŽENA
- 5) Najstniki menijo, da obleka ne naredi človeka. OVRŽENA
- 6) Obleka vpliva na priljubljenost osebe v družbi. POTRJENA

5 ZAKLJUČEK

Moda je tista, ki vpliva na vsakega posameznika. Vsak ima določen stil oblačenja, ki je odraz naše družbe, kulture, religije in življenja. Ljudje smo si različni. Eni želijo izstopati, spet drugi ne, se raje zlijejo z družbo. Svojo osebnost lahko na nek način pokažemo tudi skozi oblačila. Lahko smo uporniški, oblečeni na meji primerne ali pa čisto po pravilih. Kdo pa sploh določa, kaj je primerno. Ko opazujemo svoje sošolce in sošolke, opazamo, da jih veliko nosi v šolo trenirko. Nikjer pa ni zapisano, da je to neprimerno. Oblačila, ki jih oblečemo, predstavljajo tudi različne družbene statuse in prikazujejo sledenje pravilom družbe.

V zadnjem času je poplava informacij o različnih stilih oblačenja na vseh socialnih omrežjih. Zato lahko modno ozaveščeni postanemo zelo hitro. Sledimo lahko, kaj je novega in potem izberemo, kaj nam je všeč. Tudi do oblačil lahko dostopamo na ogromno načinov. Jih kupimo fizično v trgovini, najdemo na spletu, če pa malo skrbimo za naš planet, pa obiščemo kakšno trgovino iz »druge roke«, kot pravijo in tam najdemo kaj, kar nam ustreza. Tako lahko naredimo dvoje. Izberemo oblačila, ki so primerna našemu stilu, in poskrbimo za manj onesnaženja našega planeta, saj kupimo že uporabljen kos, ki ga mi seveda nosimo na svoj način. Kot smo zapisale že v sami nalogi, ljudje predalčkamo druge ljudi po načinu oblačenja. Moda se skozi čas zelo hitro širi in spreminja. Vsak ima svoj stil oblačenja.

V sklopu naše raziskovalne naloge smo anketirale 237 učencev višje stopnje na Osnovni šoli Karla Destovnika - Kajuha Šoštanj. Ugotovile smo, da večina učencev sledi modi in menijo, da se oblačijo modno. Ko smo malo spremljale oblačila sošolcev in učencev na šoli, smo ugotovile, da nosijo nekaj modnih dodatkov. Pri dekletih se pojavijo še uhani, šal ali pa kakšna ura. Pri fantih pa večinoma pas ali pa kapa. Opazamo, da veliko učencev nosi trenirko. To smo preverile tudi v naši anketi. Večini učencev se zdi trenirka primerno oblačilo, nosi pa jo več kot polovica anketiranih včasih, približno tretjina pa vedno. Učenci se največkrat oblečejo drugače za športni dan, sledita pa zadnji in prvi šolski dan. Za kulturni dan so mnenja deljena, ko imajo tehniški dan, naravoslovni dan pa se ponavadi ne oblečejo drugače. Skoraj vsi si oblačila izbirajo sami. Prav tako je večini anketiranih pomembno, kaj imajo oblečeno. Več kot polovica kupuje oblačila fizično v trgovini, na izbiro pa največkrat vpliva počutje. Anketirani nosijo zelo različne sloge oblačil. Največkrat menijo, da so njihova oblačila športna, sledijo klasična, široka in modna. Anketirani so zelo neodločeni tudi glede nošenja šolske uniforme. Približno polovica bi šolsko

uniformo nosila včasih, ne pa vsak dan. Anketirani so včasih deležni opazk glede svoje obleke. Tistih, ki so velikokrat deležni opazk glede svoje obleke, pa je zelo malo. Najstnikom se zdi njihova obleka v večini primerov primerna za osnovno šolo. Tukaj bi bilo zanimivo raziskavo razširiti še na starše in učitelje in preveriti, kakšno je pa njihovo mnenje.

Polovica najstnikov nosi oblačila, dokler so jim prav. Za odgovore dokler so modna, izrabljena, ali drugo pa se je odločilo majhen % anketiranih. Glavni cilj naše naloge je bil ugotoviti, ali obleka naredi človeka, ali vpliva na priljubljenost v družbi in na mnenje drugih ljudi o tebi. Anketirani najstniki so mnenja, da obleka vpliva na priljubljenost osebe v družbi. Menijo, da včasih obleka vpliva na mnenje drugih ljudi o tebi. Predvsem je obleka pomembna pri prvem srečanju, saj si takrat ljudje oblikujemo prvo mnenje. Ker osebe še ne poznamo, jo hitro pričnemo ocenjevati po zunanjem videzu.

Da sedaj odgovorimo še na zadnje vprašanje, ali obleka naredi človeka, kot pravi star slovenski pregovor. Anketirani v naši raziskavi menijo, da je tako. Ja, prav bi bilo, da ljudi ne bi ocenjevali po zunanjem videzu, pač pa po lastnostih, osebnosti, znanju ... Zakaj je tako, bi se še dalo raziskovati. Vsekakor si želimo, da si naši sošolci, vrstniki in najstniki prijateljev ne bi izbirali glede na zunanji videz. Upamo, da bomo z rezultati naše raziskave in predstavitvijo naloge lahko ozavestile ljudi, da spremenijo mnenje in da se bodo oblačili v oblačila, v katerih se počutijo sproščeni in močni v svoji osebnosti, ne pa takšna, da se bodo prilagajali drugim in bili sprejeti v družbi.

6 POVZETEK

Najstniki smo vsakodnevno obkroženi s številnimi socialnimi omrežji, vplivneži in družbo, v kateri nekateri želijo izstopati, spet drugi pa se z njo zlit. Kako pa človek izstopa v družbi? Znan slovenski pregovor pravi, da obleka naredi človeka. V raziskovalni nalogi smo raziskovale, ali lahko stil oblačenja vpliva na človekovo družbo, življenje. Pripravile smo spletni anketni vprašalnik za učence na Osnovni šoli Karla Destovnika - Kajuha Šoštanj. Anketirale smo učence 7., 8. in 9. razreda. Želele smo raziskati, kakšen je njihov stil oblačenja, kaj menijo o različnih stilih, zakaj se tako oblačijo, kje nakupujejo, bi nosili šolske uniforme, predvsem pa ali menijo, da stil oblačenja vpliva na sklepanje prijateljstev oziroma priljubljenost v družbi. Ugotovile smo, da več kot polovica anketiranih meni, da nosi modna oblačila. Skoraj vsi anketirani si oblačila izbirajo sami. Prav tako jih večina meni, da je pomembno, kaj imajo oblečeno. Na izbiro oblačil vplivajo počutje, kvaliteta in cena, šolske uniforme pa več kot polovica ne bi nosila. Največ anketiranih nosi temna oblačila, pri modnih dodatkih pa izstopa nakit. Po različnih raziskavah sodeč, ljudje v današnji družbi hitro predalčkamo ljudi po načinu oblačenja, npr. uniforme povezujemo s poklici, barve oblačil z glasbo in religijami, status v družbi pa s stilom oblačenja. V naši raziskavi smo ugotovile, da anketirani menijo, da stil oblačenja vpliva na odločitve drugih ljudi o tebi, več kot polovica anketiranih tudi meni, da obleka naredi človeka, vsekakor pa obleka vpliva na naše počutje.

7 SUMMARY

As teenagers, we are surrounded on a daily basis by many social networks, influencers and a society in which some want to stand out, while others want to blend in. But how does a human stand out in society? A well-known Slovenian proverb says that clothes make a person. In the research project, we investigated whether the style of clothing can affect a person's society, life. We have prepared an online questionnaire for students at Karla Destovnika-Kajuha Šoštanj Primary School. We surveyed 7th, 8th, and 9th grade students. We wanted to find out what their style of dressing is, what they think about different styles, why they dress like that, where they shop, would they wear school uniforms, and above all, do they think that their style of dressing affects making friends or being popular in society. We found out that more than half of the respondents think that they wear fashionable clothes. Almost all respondents choose their own clothes. Also, most of them think that what they wear is important. The choice of clothes is influenced by feeling, quality and price, and more than half would not wear school uniforms. Most of the respondents wear dark clothes, and jewelry stands out as fashion accessories. According to various researches, people in today's society are quick to judge people by the way they dress, e.g. uniforms are associated with professions, clothing colors with music and religions, and social status with clothing style. In our research, we found that the respondents believe that the style of clothing affects other people's decisions about you, more than half of the respondents also believe that clothes make a person, and clothes definitely affect our well-being.

8 ZAHVALA

Rade bi se zahvalile naši mentorici **Špeli Plavše**, za vso pomoč in prizadevanje za naš uspeh ter hitre in jasne odgovore na vsa naša vprašanja.

Iskrena hvala tudi **Vesni Videmšek**, ki je preverila pravilnost prevoda, in **Barbari Vinkler**, ki je lektorirala raziskovalno nalogo.

Zahvala gre seveda tudi **vsem sodelujočim** v anketi, saj nam brez njih ne bi uspelo izdelati te raziskovalne naloge in pridobiti rezultatov, ki so bili osnova za nadaljnjo diskusijo.

Hvala tudi **našim staršem**, ki so nam stali ob strani in nas spodbujali, ko je bilo to najbolj potrebno.

Hvala **vam vsem**, brez vas nam ne bi uspelo.

9 VIRI

Bellis, M. (29. junij 2019). The History of Clothing. 23.1.2023 s
<https://www.thoughtco.com/history-of-clothing-1991476>.

Bernard.,M.(2002).Fassion as communication. Pridobljeno 5.2.2023 s
file:///C:/Users/U%C4%8Ditelj/Downloads/9781315013084_previewpdf.pdf

Clothing. Wikipedia (14.2.2023). Pridobljeno 18.2.2023 s
<https://en.wikipedia.org/wiki/Clothing>

Demšar. A., Rakovec. K. (2013). Obremenjenost ljudi z modo. Pridobljeno 1.2.2023 s
http://www2.arnes.si/~oskrpols/projekti/raziskovalci/2013/Moda_web.pdf

DITZ, Marta (1998). Oblačilni videz skozi stoletja. Zavod Republike Slovenije za
šolstvo, Ljubljana

Moda. Wikipedia. (5.4.2022).Pridobljeno 23.2.2023 s <https://sl.wikipedia.org/wiki/Moda>

O'Hara, G. (1994). Enciklopedija mode. Ljubljana: Državna založba Slovenije

Oset. Š., (2005).Uniformirai v šolah. Pridobljeno 27.1.2023 s <https://www.knjiznica-celje.si/raziskovalne/4201203848.pdf>

Primožič. A.,Pahič. A., (2010).Oblačila učencev na vasi in v mestu.Raziskovalna
naloga. Pridobljeno 13.1.2023 s http://www.os-laporje.si/files/2015/08/2009-2010_Oblacila-ucencev-na-vasi-in-v-mestu-A.-Primo%C5%BEi%C4%8DAPahi%C4%8Dmentor-R.Kova%C4%8Di%C4%8D.pdf

Sam, Anej, Oblačenje in moda. dopolnjena izdaja knjige Oblačenje. Ljubljana:
Jasa,2006

Toplišek. L., (2003). Sociološki vidiki v načinu oblačenja med osnovnošolci in
srednješolci. Diplomsko delo. Pridobljeno 5.1.2023 s <http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Toplisek-Lea.PDF>

Tominc. M. (2007).Odpor do nakupovanja. Diplomsko delo. Pridobljeno 1.2.2023 s
<http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/Tominc-Manca.PDF>

VIRI SLIK

Aliexpress (2023) pridobljeno 23.2.2023 s <https://www.aliexpress.com/>

Daily, (2023), pridobljeno 23.2.2023 s <https://sites.google.com/site/mycollections2k16/>

Vse ostale slike so poslali sošolci iz razreda.

10 PRILOGE

- Anketni vprašalnik

ANKETA

Pozdravljeni! Smo Nika, Zala in Tiara iz 7. razreda. Delamo raziskovalno nalogo o oblačenju na šoli. Pripravile smo anketni vprašalnik, s katero bi rade izvedele kako se oblačijo učenci na šoli, kaj vpliva na izbiro obleke in podobno. Reševanje ankete ti bo vzelo 10 minut. Anketa je anonimna. Hvala, ker nam pomagaš do boljše raziskave!

1. SPOL?
 - A) MOŠKI
 - B) ŽENSKI

2. RAZRED?
 - a) 7. razred
 - b) 8. razred
 - c) 9. razred

3. Slediš modi, nosiš oblačila, ki so modna?
 - a) Da
 - b) Ne

4. Si v šoli oblečen drugače kot doma?
 - a) Da
 - b) Ne

5. Se ti zdi v šolo primerno nositi trenirko?
 - a) Da
 - b) Ne

6. Jo nosiš?
 - a) Včasih
 - b) Nikoli
 - c) Vedno

7. Se z posebne priložnosti oblečeš drugače kot doma?

Kulturni dan	DA	NE
Športni dan	DA	NE
Naravoslovni dan	DA	NE
Tehniški dan	DA	NE
Prvi šolski dan	DA	NE
Zadnji šolski dan	DA	NE

8. Kakšna oblačila nosiš? (možnih več odgovorov)

- a) Športna
- b) Elegantna
- c) Široka
- d) Oprijeta
- e) Modna
- f) Klasična

9. Si oblačila izbiraš sam?

- a) Da
- b) Ne

10. Se ti zdi pomembno kaj imaš oblečeno?

- a) Da
- b) Ne

11. Kje kupuješ oblačila?

- a) Fizično v trgovini
- b) Na spletu

12. Kateri dejavnik najbolj vpliva na tvojo izbiro nakupa oblačila?

- a) Cena
- b) Nasvet
- c) Kvaliteta
- d) Počutje
- e) Drugo

13. Šolsko uniformo bi....

- a) Nosil vsak dan
- b) Je ne bi nosil nikoli
- c) Bi jo nosil včasih
- d) Drugo

14. Si že bil deležen opazk glede svoje obleke?

- a) Velikokrat
- b) Nikoli
- c) Včasih

15. Se ti zdi tvoja obleka primerna za vsak dan v šoli?

- a) Vedno
- b) Včasih
- c) Nikoli

16. Kako dolgo nosiš svoja oblačila?

- a) Dokler so modna
- b) Dokler so mi prav
- c) Dokler se jih ne naveličam
- d) Dokler niso povsem izrabljena
- e) Drugo

17. Ali vpliva tvoj stil oblačenja na priljubljenost v družbi?

- a) Da
- b) Ne

18. Ali nosiš modne dodatke (možnih več odgovorov).

- a) Kapa
- b) Šal
- c) Pas
- d) Ura
- e) Nakit
- f) Drugo

19. Katere barve oblačil največkrat oblečeš?

- a) Temne
- b) Svetle
- c) Mešano (temne in svetle)

20. Meniš, da obleka vpliva na odločitve drugih ljudi o tebi?

- a) Da
- b) Ne

21. Ali obleka naredi človeka?

- a) Da
- b) Ne

Anketa je končana. Hvala za sodelovanje.